

İNŞAAT

İNŞAAT MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ HABER BÜLTENİ

SAYI 147-148

MART-NİSAN 2004

Bu sayımızda dekanımız Prof. Dr. Mustafa Tokyay ile görüştük.

İnşaat Haber Bülteni: Nerede doğdunuz?

Mustafa Tokyay: Kayseri’de doğdum, Kayseriliyim. İlkokulu 2 yıl Kayseri’de, sonrasında 3 yıl Ankara’da, ortaokul ve liseyi ise Tarsus Amerikan Koleji’nde okudum. Üniversiteyi ODTÜ’de okudum.

İ.H.B.: İnşaat mühendisliğini bilinçli mi seçtiniz?

M.T.: Çok bilinçli seçtiğim söylenemez. Ailemin etkisi oldu bu bölümü seçmemde. Abim doktor oldu, ablam siyasaldan mezun oldu. Bana da dediler ki “Sen mühendislik oku.” O dönem de inşaat mühendisliği gözdeydi.

İHB: Şu anda inşaat mühendisleri çok rahat iş bulamıyorlar. Sizce bunun nedeni piyasanın inşaat mühendisine doymuş olması mı?

MT: Türkiye ekonomik krizler ülkesi. Bu ekonomik krizlerin en çabuk yansıdığı mesleklerden biri inşaat mühendisliğidir. Biz okurken çok az üniversite vardı. Sayıları 90’lı yıllardan sonra arttı. Benim bildiğim şu an kırktan fazla üniversitede inşaat mühendisliği eğitimi veriliyor, her yıl 2000’in üzerinde mezun çıkıyor. Fakat, bu Türkiye inşaat mühendisliğine doyduğu anlamına gelmiyor. Bizim savunduğumuz profesyonel mühendislik ya da yetkin mühendislik düşüncesi var. O doğrultuda bakarsak Türkiye’nin daha çok inşaat mühendisine ihtiyacı var. Şu anda Türkiye’de herhalde altmış binin üzerinde inşaat mühendisi var, ama yine de iş bulamama sorunu bence ODTÜ mezunları için geçerli değil.

İHB: Bölüm kontenjanının 200 kişinin üzerinde olması dezavantaj değil mi?

MT: Evet, dezavantaj ama yine de biz iyiyiz. Sayıca yeterli, kalite bakımından üst düzeyde bir öğretim üyesi kadromuz var. Öğrencilerimiz de üstün nitelikli olduğuna göre...

İHB: Öğrenci kapasitesinin artırılması için YÖK baskı yapıyor mu?

MT: Yok, zaten ciddi biçimde arttı. Ben bu okula girdiğimde inşaat mühendisliğine 50 öğrenci alınıyordu. Şu anda 210 öğrenci alınıyor.

İHB: Örneğin, biz bölümü bitirdik ve asistan kalmak istiyoruz, ama kadro gelmiyor. Bu konuda sizin yapabileceğiniz ya da rektörlüğün yapabileceği bir şey var mı?

MT: Bu son 2 yıldır var olan bir sorun. Bunun en önemli nedeni de IMF. Yani kadroların sınırlandırılması. Hükümetin IMF’ye verdiği sözler doğrultusunda geçtiğimiz yıl üniversitelere 3600 dolayında kadro verildi. Araştırma görevlisi, öğretim görevlisi, okutman, uzman ve idari personel. Düşünün 54 tane devlet üniversitesi var, bunların bazılarının tıp fakültesi var. Hemşiresi olmayan bir tıp fakültesi düşünemezsiniz. Dolayısıyla bizim fakülteye geçen yıl düşen kadro sayısı 24’tü. Bu yıl ODTÜ’ye 69 kişilik kadro verildi. Gerçekten Rektör çok uğraştı; bakanlarla, başbakanla görüştüler. Anlatmaya çalıştılar: Biz yeni kadro istemiyoruz sizden, ayrılanların yerine kadro istiyoruz. Ama bunu anlamadılar.

İHB: Peki, bizim istediğimiz rakam 69’dan fazla mıydı?

MT: 200'den fazlaydı. Başka sorunlar da var. Şimdi uzunca süredir tasarruf amacıyla, nasıl bir tasarrufsa bu, idari personel de alınmıyor. Yeni idari personelimiz de yok.

İHB: Seçim politikaları olarak birçok ilde üniversite açılması Türkiye'nin çok zararına oldu, öyle değil mi?

MT: Üniversite açılması Türkiye'nin zararına olmayabilir, ama üniversiteler ne kadar planlı açıldı? DPT'nin yaptığı planlar doğrultusunda bu üniversitelerin açılması daha iyi olabilirdi. 9. cumhurbaşkanının söylediği bir şey var: “ İşsiz kalacak bile olsa, bırak üniversiteyi okuyup da öyle işsiz kalsın.”

İHB: İlk kurulduğu yıllarda özel çalışıyordu ODTÜ değil mi hocam?

MT: Yok, ODTÜ'nün kendi yasası vardı. 1980'lere kadar ODTÜ'nün kendi yasası vardı. YÖK'le birlikte ODTÜ bu genel sistem içerisine girdi. Eski sistem bazı sakıncalarına karşın güzel işleyen bir sistemdi siyasi müdahaleler olmasaydı.

İHB: ODTÜ diğer üniversitelere göre biraz daha zor. derslerin zorluğu sanki öğrencilerde asosyal bir kimlik oluşturuyor. Siz de öğrencilerde bu durumu görüyor musunuz?

MT: Ben bazı öğrencilerimizin biraz fazla bireysel yaşadıkları, sadece kendileri için yaşadıkları gibi bir düşünceye sahibim. Bunun sorumlusu da tek başına ODTÜ değil, onu söyleyeyim. Buraya gelene kadar hep bir rekabet ortamında yetişiyorsunuz. Ben derslerde yan yana oturup birbirinin ismini bilmeyen öğrenciler biliyorum. Bu çok rahatsız edici bir şey. Biz ÖSS'de % 2'lik dilime giren en başarılı çocukları alıyoruz. Bu adamların hepsinin tıkr tıkr okuyup bu okulu 4 yılda bitirmeleri gerekir. Tamam dersler zor, ama ODTÜ'deki olanaklar da hiçbir yerde yok. Başarısız veya asosyal olmamızın nedeni ODTÜ'dür diyen insafsızdır onu da söyleyeyim.

İHB: Dışarıdan bakınca ODTÜ çok iyi eğitim verir, çok iyi mühendis yetiştirir, ama işadamını da Boğaziçi üniversitesi yetiştirir gibi bir gözlem var. Duyduğumuza göre Boğaziçi Üniversitesi'nde öğrenciler biraz daha sosyallığe yönlendiriliyormuş. Boğaziçi'nin mühendislik eğitimi de çok zor değil. Biz kendi çevremize baktığımızda çok bireysel yaşayan insanlar var.

MT: Doğru, ama işadamını Boğaziçi yetiştirir sözü bence yanlış. Benim kendi dönemimden birçok arkadaşım var; hepsi de canavar gibi işadamlariki bizim dönemlerimiz çok da işadamı yetiştirecek dönemler değildi açıkçası. Derdimiz işadamı olmak değildi o zaman, açık

konusursak. Boğaziçi çok küçük bir ortam, az öğrencisi var; az mezunu var, bir de İstanbul ortamını düşünürsen, daha çok kulüp havası var.

İHB: Bugüne kadarki ODTÜ rektörlerinin birçoğunun inşaat mühendisi olduğunu duyduk hocam, doğru mu?

MT: Bir kısmı gerçekten öyle. Benim bildiğim: İsmet Ordemir, Ilgaz Alyanak, Mehmet Kıcıman, Suha Sevük var.

İHB: Neden böyle hocam? İnşaat mühendisliği yöneticiliğe mi sevk ediyor insanı? Böyle bir yetenek mi kazandırıyor?

MT: İnşaat mühendisliğinin öyle bir özelliği vardır, ama bu insanların hepsi zaten yöneticilik özellikleri taşıyan insanlar. Dolayısıyla sadece inşaat mühendisliğinden kaynaklandığını sanmıyorum. Hem iyi akademisyen, hem iyi yönetici, hem de iyi insan.

İHB: Oklumuzda girişimcilik kursları açıldı ama girişimcilik kursla öğretilir mi?

MT: Elbette öğretilmez, ama bu kurslarla en azından bir fikir sahibi olması sağlanır.

İHB: Birinci sınıfta birçok arkadaşımız başarısız oluyor, uyumsuzluk yaşıyor. Duyduğumuz kadarıyla siz de 1. sınıfta biraz başarısız olmuşsunuz.

MT: Ben 1. sınıfta oldukça başarılıydım. Hiç derse gitmeden başarılıydım. Bunun nedeni de liseden alt yapımın iyi olmasıydı.

İHB: Hocam, hem sosyal bir öğrencilik yaşayıp hem de iyi bir ortalama tutturup akademik kalmak sizce mümkün mü? Ortalaması yüksek olan arkadaşlara bakarsak genelde çevresinden kopuk asosyal insanlar ve bu insanlar genelde akademik kalmayı düşünüyorlar.

MT: Evet, böyle bir tehlike olabilir ama inşaat mühendisliği aslında iyi bir örnek değil. Hem bizim üniversitede hem de diğer üniversitelerde inşaat mühendisliği sosyal, insan ilişkileri daha iyi olan bir bölüm olarak bilinir. Benim tanıdığım öğretim üyelerinin büyük bir çoğunluğu sosyal, girişken insanlar. Bence konuşma özgürlüğü sağlayan bir ortamda yaşıyorsunuz aslında. O da asgari bir koşul. Konuşma özgürlüğünüz varsa gerisi gelir zaten.

İHB: Hocam, ODTÜ’de akademik kalmak için yüksek lisansı yurtdışında mı yapmak gerekiyor mutlaka?

MT: Hayır, şimdi ODTÜ mezunuysan ve burada akademisyen olmak istiyorsan yüksek lisansını burada yapabilirsin, doktoranı da burada yapabilirsin. Ama doktoradan sonra yurtdışında tanınmış bir üniversitede ya da araştırma kuruluşunda en az 8 ay süre ile çalışman gerekli. Bunun birçok avantajı var. Buraya geri döndüğün takdirde, sen senin

hocalarının öğrencisi olmuyorsun artık. Ayakların yere daha sağlam basıyor. Yeni, farklı görüşlerle geliyorsun. Burada her düzeyde iyi bir eğitim veriliyor, ama farklı bir bakış açısı getirebilirsin. İlerleme de öyle olur zaten. Yoksa ben benim hocamın bana öğrettiği kadarıyla yetinip devam edersem bu da çok hoş bir şey olmaz bence.

İHB: Siz de yurtdışında çalıştınız mı, hocam?

MT: Çalıştım, İskoçya’da çalıştım.

İHB: Ne kadar sürdü hocam çalışmanız?

MT: 1 yıl çalıştım.

İHB: Doktorayı da burada yaptıktan sonra mı gittiniz?

MT: Evet.

İHB: Bir derste anlatmıştınız. Siz okulu bitirdikten sonra hocalarınız size önermiş okulda kalmanızı ve bunun üzerine öğretim görevlisi olmuşsunuz.

MT: Öğretim üyesi olmaktan çok memnunum. Zaman zaman sıkıntılar yaşadık. Maddi olarak da, siyasi olarak da. Ama o koşullarda bile memnundum. Laboratuvarda çalışmaktan, öğrencilerle birlikte olmaktan hep mutlu oldum. Sınıf arkadaşlarım diyorlar ki herhalde içimizde en genç görünen sensin. Herhalde üniversitede çalışmanın, sizin gibi insanlarla beraber olmanın getirdiği bir şey.

İHB: Oldukça genç gösteriyorsunuz hocam, kaç doğumlusunuz?

MT: 1954 doğumluyum. 50 yaşındayım.

İHB: Ben inşaat mezunlarının İstanbul’da organizasyon şirketlerinde çokça çalıştıklarını duydum. Sizin bildiğiniz inşaat mezunlarının uğraştıkları değişik alanlar neler?

MT: Ben bir ara oda başkanlığı da yaptım. Akvaryumculuk, kuyumculuk yapan inşaat mühendisleri tanıdım. Hazine müsteşarlığında ekonomi uzmanı olarak çalışan inşaat mühendisleri de var, oldukça da üst düzeyde. Bakın, şurada aldığımız -sadece inşaat mühendisliği için söylemiyorum- mühendislik eğitimiyle her alanda başarılı olabilirsiniz. Buna bütün kalbimle inanıyorum. Biz inşaat mühendisliği yapmanızı tercih ederiz. Çünkü en iyi yapacağınız iş o olur. Ama diğerlerini de emin olun iyi yaparsınız. Ciddi olarak yaparsınız. Bir aralar bilişim sektöründe de oldukça fazla sayıda inşaat mühendisi istihdam edildi. Bankacılık sektöründe çok inşaat mühendisi vardı, şimdikilerde pek yok. Bakın böyle, özellikle sosyal alanlarda, ekonomi alanında, işletme alanında yüksek lisans yapan

mühendislik öğrencileri son derece başarılı oluyorlar. Herhalde aldığımız eğitimin bunda ciddi bir etkisi var.

Söyleşiyi Hazırlayanlar : H. Mert Güvedik

Niyazi Ertuğrul

Söyleşiyi Tarihi : 19 Mart 2004

<http://newsletter.ce.metu.edu.tr>

Mezunlarımızın daha rahat ve hızlı erişebilmelerini sağlamak amacıyla, bölümümüz haber bülteni bir süreden beri ortaklaşa üzerinden de yayımlanıyor. Bu uygulama sonunda aldığımız olumlu tepkiler, bu kararımızın ne denli yerinde olduğunu gösteriyor. Ortaklaşa sayfamız hakkındaki görüşlerinizi bekliyoruz.

Mezunlarımızın da haber bültenimize katkılarını bekliyoruz. Bizimle paylaşmak istediğiniz fikir, yazı ya da resimlerinizi e-posta yoluyla bize ulaştırabilirsiniz.

E-posta: newsletter@ce.metu.edu.tr

YAYIN KURULU

Nuri Merzi
Türker Mirata

Yazışma Adresi: Orta Doğu Teknik Üniversitesi
İnşaat Mühendisliği Bölümü
Haber Bülteni
ODTÜ-06531 ANKARA

Sayfa Düzeni

Mehmet Baran

Sekreter

Cahide Gökdemir

Bölüm Haberleri

Çağla Meral
Mehmet Baran

Basım-Dağıtım

Sadettin Deligezer

Faks: (0-312) 210 12 62

E-posta: newsletter@ce.metu.edu.tr

Ortaklaşa: <http://www.ce.metu.edu.tr>
<http://newsletter.ce.metu.edu.tr>